

KARTA KURSU (realizowanego w module specjalności)

Specjalność nauczycielska (nazwa specjalności)

Nazwa	Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych w systemie oświaty
Nazwa w j. ang.	<i>Working with special needs students in the education system</i>

Koordynator	mgr E. Osękowska mgr N. Twardosz	Zespół dydaktyczny
		Zespół IPSKN
Punktacja ECTS*	1	

Opis kursu (cele kształcenia)

- Zapoznanie z podstawowymi regulacjami prawnymi w zakresie pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych
- Poznanie najczęstszych przyczyn niepowodzeń szkolnych ucznia (w tym specyfika funkcjonowania ucznia z doświadczeniem migracyjnym, w kryzysie, po traumie)
- Poznanie sposobów diagnozowania oraz rozpoznawania problemów ucznia z dysleksją (dysgrafią, dysortografią, dyskalkulią), nadpobudliwością psychoruchową z deficytami uwagi (ADHD), niepełnosprawnością intelektualną i ruchową, zaburzeniami ze spektrum autyzmu (ASD), zaburzeniami zachowania (w tym uzależnienia), zaburzeniami odżywiania (anoreksją i bulimią) oraz wsparcie uczniów szczególnie uzdolnionych
- Wdrożenie do projektowania wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zakresie nauczanej przedmiotu

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności
Wiedza	Student zna i rozumie: W01 pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej;	B.2.W4.
	W02 sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym	B.2.W5.

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności
Umiejętności	Student umie, potrafi: U01 potrafi rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów; U02 potrafi zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie;	B.2.U5) B.2.U6

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności
Kompetencje społeczne	K01 okazywanie empatii uczniom oraz zapewnianie im wsparcia i pomocy K02 profesjonalne rozwiązywanie konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej K03 (samodzielne pogłębianie wiedzy pedagogicznej K04 współpraca z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy	(B.2.K1 B.2.K2. B.2.K3. B.2.K4.

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	-	-		15		-		-		-		-

Opis metod prowadzenia zajęć

studium przypadku, m. symulacyjne, m. sytuacyjne, m. projektu, m. analizy zdarzeń krytycznych, warsztaty problemowe

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Egzamin praktyczny
W01						X		x					
W02						X		x					
U01						X		x					
U01						X		x					
K01		X						x					
K02		X						x					
K03								x					
K04		X						X					

Kryteria oceny	Udział w analizach i dyskusji; umiejętność interpretacji przepisów prawa dotyczących pracy z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych -20% projekt pracy z uczniem (współpracy z nauczycielami i rodzicami): z dysleksją, dyskalkulią, nadpobudliwością psychoruchową z deficytem uwagi, ASD lub innymi trudnościami rozwojowymi (do wyboru) lub praca wykonana z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych - prowadzenie z dzieckiem Dziennika Wydarzeń przez 2 tygodnie – 80%
----------------	---

Uwagi	Istota przedmiotu zawiera się w kilku aspektach: - znajomości prawa związanego z prawami ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych i obowiązkami nauczyciela w tym zakresie, odpowiedzialności zawodowej oraz umiejętnością interpretacji odpowiednich przepisów; - wiedzy na temat najczęściej występujących zaburzeń rozwojowych i neurorozwojowych u dziecka oraz znajomości metod pracy z określonymi trudnościami rozwojowymi - wykształceniu potrzeby stałej aktualizacji wiedzy i podnoszenia kwalifikacji nauczycielskich
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

- Podstawy prawne funkcjonowania szkoły i znajomość obowiązków nauczyciela wynikających z zapisów prawa, szczególnie zaś Ustawy o systemie oświaty, Karty Nauczyciela, Kodeksu Pracy oraz rozporządzeń MENiS związanych z pracą z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, pojęcia integracji i inkluzji.
- Poznanie specyficznych trudności w uczeniu się i zachowaniu u uczniów z różnymi problemami rozwojowymi, neurorozwojowymi, szczególnie najczęściej występującymi (ADHD, zaburzeniem ze spektrum autyzmu, dysleksją, dyskalkulią, niepełnosprawność intelektualna i ruchowa, zaburzenia zachowania, doświadczenia migracyjne, sytuacje kryzysowe i traumatyczne, uzależnienia), zaburzeniami odżywiania z zespołem Tourette'a, a także z uczniem z uzdolnieniami i wybitnie zdolnym.
- Projektowanie działań edukacyjnych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- Obowiązki nauczyciela wynikające z opieki nad grupą uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, poznanie technik i metody diagnozy, rozpoznawania symptomów oraz pracy z takimi uczniami, planowanie pracy nauczyciela, interwencje.

Wykaz literatury podstawowej

Kołąkowski A., Wolańczyk T., Pisula A., Skotnicka M., Bryńska: ADHD – zespół nadpobudliwości psychoruchowej – Przewodnik dla rodziców i wychowawców, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2016
Orłowska – Popek Z., Błasiak-Tytuła M., Dziennik wydarzeń jako technika kształtowania kompetencji komunikacyjnej w sytuacji dwujęzyczności, „Conversatoria Linguistica”, Rocznik XI/2017, Siedlce, s. 157-170.

Boraczyńska M., Uczeń zdolny - metody pracy, Warszawa, Raabe Spółka Wydawnicza, 2012
 Dąbrowska A., Steinborn B., Zaburzenia zachowania i emocji w zespole Tourette'a, Child Neurology Vol. 28/2019, nr 57, DOI:10.20966/chn.2019.57.450
 Dobińska G., Cieślakowska – Ryczko A., 2019, Techniki i metody relaksacyjne w wychowaniu, edukacji i terapii, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź
 Dyrda E., Edukacyjne wspieranie uczniów zdolnych: studium społeczno – pedagogiczne, ŻAK, Warszawa 2012.
 Kluczyńska, L, Zabłocka-Żytka S., Dziecko w sytuacji kryzysowej. ORE, 2020
 Kołakowski A., Siwek K., Ambroziak K., Nastolatek a depresja. Gdańsk: GWP 2020.
 Mikołajczak M., Wspomaganie rozwoju dziecka z autyzmem i zespołem Aspergera 2 . Poradnik dla rodziców i terapeutów, Difin, 2023.
 Pawliczuk W., Łobodda K., Nowińska A., Trening Zastępowania Agresji: opis metody, jej skuteczność oraz zastosowanie w praktyce oddziału psychiatrii dzieci i młodzieży, Psychiatr Psychol Klin 2015, 15 (1), p. 33–37.
 Szurowska B. Anoreksja w rodzinie. Warszawa: Difin, 2019
 Słupek K., Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna, dostosowanie wymagań, Harmonia, Gdańsk 2018.
 Reid G., Dysleksja. Podręcznik praktyka, Harmonia, 2018.
 Tomkiewicz-Bętkowska A., Krztoń A. ABC pedagoga specjalnego. Kraków: Impuls, 2011.

AKTY PRAWNE (z: www.isap.sejm.gov.pl) – aktualnie obowiązujące w zakresie pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Wykaz literatury uzupełniającej

Kołakowski A. (red.). Zaburzenia zachowania u dzieci. Teoria i praktyka. Gdańsk GWP, 2020.
 Mihilewicz S., Dziecko z trudnościami w rozwoju, Impuls, Kraków, 2001
 Molicka M., Bajkoterapia. O lękach dzieci i nowej metodzie terapii, 2002, Wyd. Media Rodzina, Poznań
 Pomirska Z., Wygraj z dysortografią. Zbiór ćwiczeń usprawniających umiejętność poprawnego pisania, ZNP, 2007.
 Wycisk J., Ziółkowska B., Młodzież przeciwko sobie: zaburzenia odżywiania i samouszkodzenia - jak pomóc nastolatkom w szkole, Warszawa : Difin, 2010

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	1
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	4
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu	
Ogółem bilans czasu pracy		30
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		1